HE 122/2015 vp
Ympäristövaliokunta
8.12.2015

Maiju Lehtiniemi

Merikeskus, Suomen ympäristökeskus

SYKE

Kuva: M Lehtiniemi

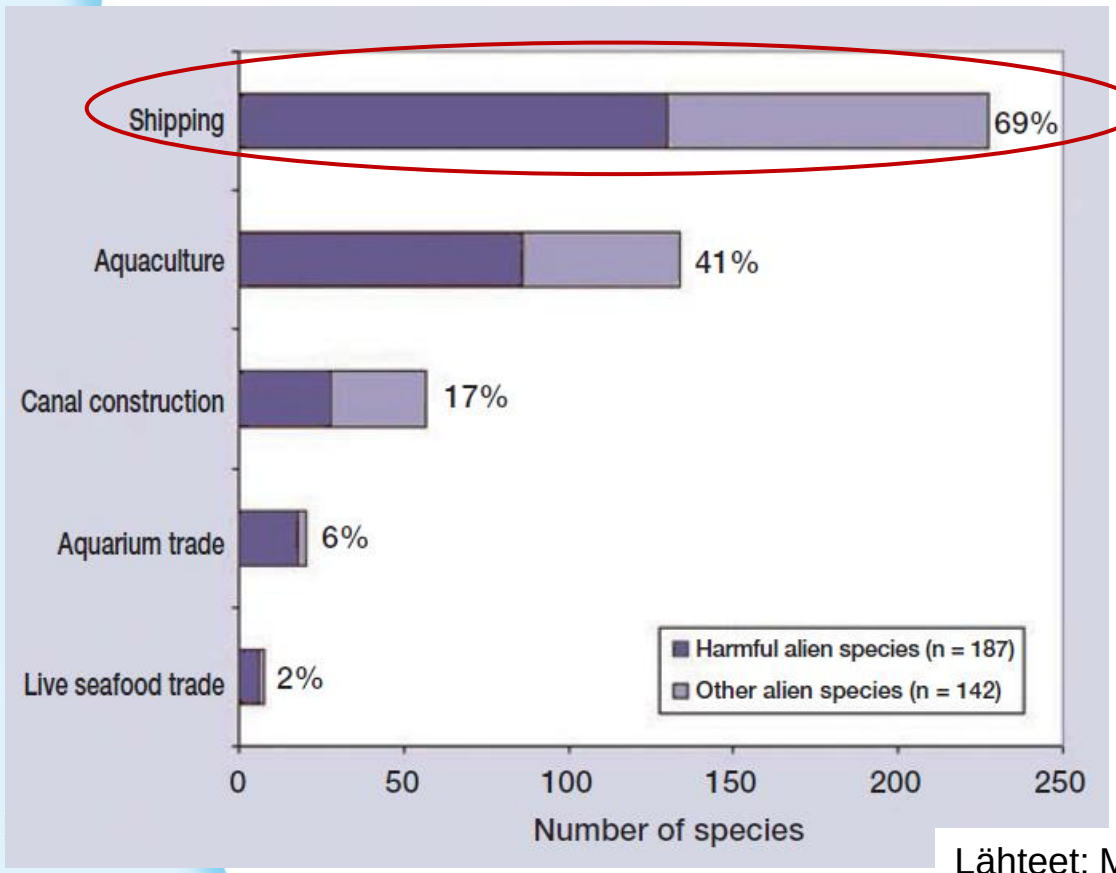
Painolastivesisopimuksen tavoitteena on estää haitallisten vieraslajien ja taudinaiheuttajien leviäminen maailmalla.

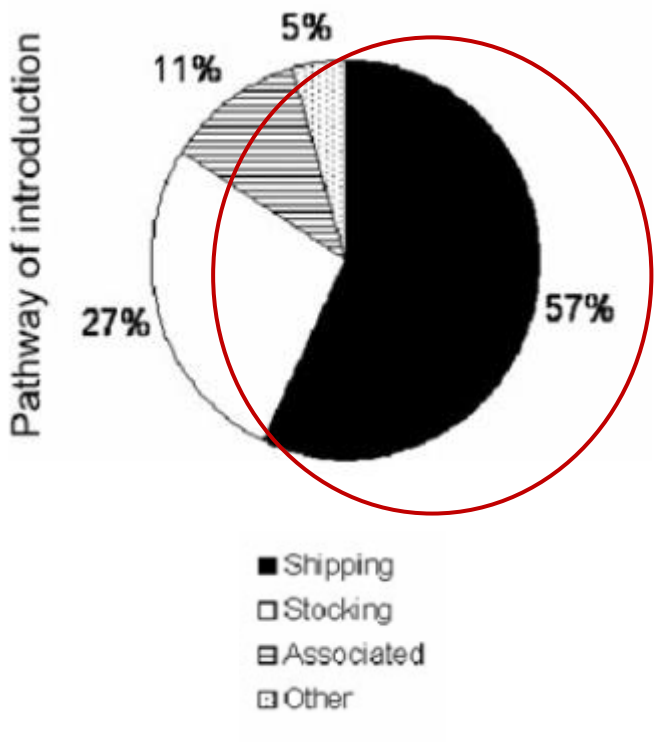
Vieraslajien saapuminen

- Tärkein vieraslajien siirtäjä vesialueelta toiselle on laivaliikenne, ja erityisesti painolastivedet

Koko maailma

Itämeri

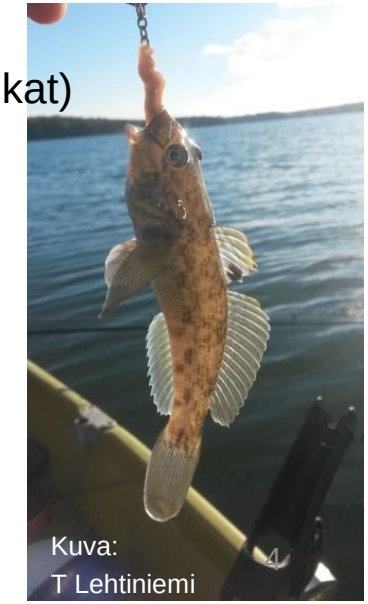
Lähteet: Molnar ym 2008, Zaiko ym. 2011

Vieraslajien vaikutukset

Kuva:
P Tuuri

- Itämeri on lajiköyhä
- Vieraslajit lisäävät kilpailua
- **Ekosysteemi muuttuu, alkuperäislajit kärsivät**
- Myös **suoria taloudellisia vaikutuksia**
  - Kiinnittyvät veneiden pohjiin, lisäävät kitkaa ja polttoaineen kulutusta (valesinisimpukka, merirokko, kaspianpolyyppi)
  - Tukkivat voimaloiden jäähdytysvesiputkia (simpukat)
  - Limottavat kalastusvälineitä (koukkuvesikirppu)

- **Suomen haitallisista vieraslajeista 6/7 on tullut laivojen mukana**

Kuva:
T Lehtiniemi

Mitä voidaan tehdä?

Lajien hävittäminen leviämisen jälkeen on mahdotonta

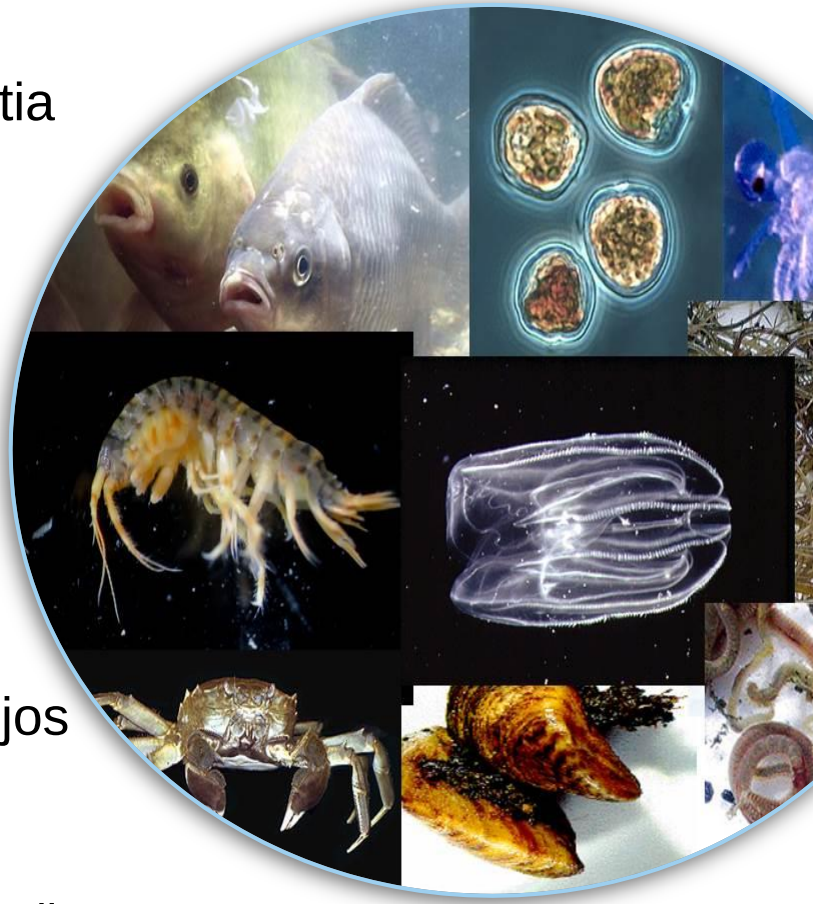
Kuvat: M Lehtiniemi

Itämeri on toistaiseksi säästynyt katastrofaalisilta vieraslajeilta

- Käsittelemättömät painolastivedet pyörittävät kuitenkin ekologista rulettia
- **On mahdotonta tietää**

Mikä laji seuraavaksi saapuu

Mitä se aiheuttaa

Ainoa keino vähentää riskiä

on käsitellä painolastivedet

- Käsittelystä voi saada vapautuksen jos riskinarvio osoittaa matalaa riskiä haitallisten lajien siirtymiselle
- Riskinarvio- ja näytteenottomenetelmät on kehitetty ja harmonisoitu Itämerelle ja Pohjanmerelle

SYKE